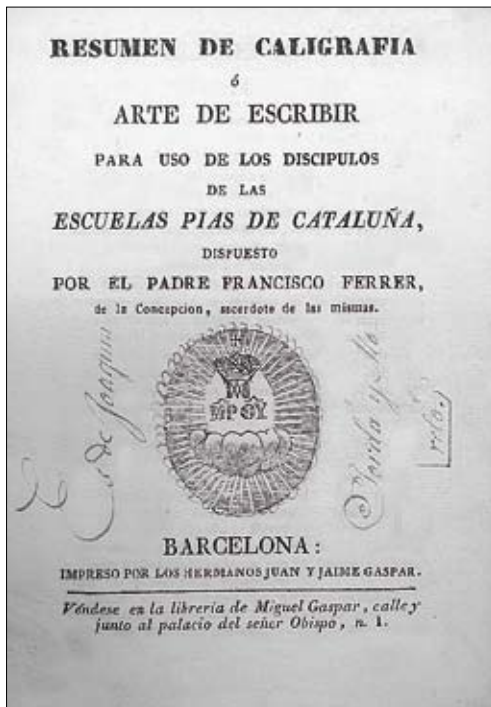

Valentí Vilà i Aliguer, terrassenc, escolapi, cal·lígraf i pintor

Resumen de Caligrafía o Arte de escribir para uso de los discípulos de las Escuelas Pías de Cataluña, escrita vers el 1817 per l'escolapi Francesc Ferrer i Tolrà (Barcelona, 5 de maig de 1773 – octubre de 1821)

És conegut que els pares escolapis ocupen un lloc d'honor dins la història de l'ensenyança de la cal·ligrafia i que aquesta fou un dels elements pedagògics més destacats dins el seu programa educatiu. Apareix ja en el primer Pla d'estudis d'ensenyança elemental, redactat el 1605 pel mateix sant Josep de Calassanç i Gastó (Peralta de la Sal, 11 de setembre de 1557 – Roma, 25 d'agost de 1648), cosa que fa encara més significatiu el lema d'aquesta congregació: «*Pietat i lletres*».

L'aprenentatge de la cal·ligrafia serví per a formar grans cal·lígrafs al país fins als inicis del segle XX, que fonamentalment cultivaren la denominada «*bastarda española*», la qual seguia les mostres que Francisco Xavier de Santiago Palomares (Toledo, 5 de març de 1728 – Madrid, 13 de gener de 1796) havia publicat el 1776. Aquesta era una lletra similar a les derivades de les cancelleries italianes, la qual, dulcificada i barrejada amb la rodona, donà lloc a una lletra més clara, gallarda i neta.

Un interessant cal·lígraf fou Valentí Vilà i Aliguer, que va néixer a Terrassa el 28 de febrer de 1835 i que va començar a formar part de la comunitat escolàpia com a germà operari el 5 de març de 1854 amb el nom de Valentí Vilà de la Verge de l'Esperança.

Vilà destacà en l'art de la cal·ligrafia, del dibuix lineal i també de la pintura, i es va fer càrrec durant molts anys de les classes d'aquestes matèries en diversos centres escolapis: en el d'Igualada, en el de Santa Anna de Mataró, en el de Sant Antoni de Barcelona i, finalment, en el de Sarrià-Calassanç. En aquests centres deixà diverses petjades del seu bon fer artístic.

El catàleg de la seva obra pictòrica, recollit a Calígrafos escolapios, escrit pel també escolapi Francisco Vesga Gutiérrez (Briviesca, 16 de setembre de 1876 – Madrid, 16 de gener de 1933), del col·legi de Sant Fernando de Madrid, i que es va editar el 1917, es componia de les següents produccions:

Obra	Localització original	Obra	Localització original
<i>Sant Serapi</i>	Terrassa	<i>Dos quadres de Sant Francesc Xavier</i>	Mataró
<i>La Verge del Nen</i>		<i>La Verge del Nen</i>	
<i>Dolorosa</i>		<i>Sant Francesc de Paula</i>	
<i>Cor de Jesús</i>		<i>Sant Jacint</i>	
<i>L'Aparició a Sant Josep de Calassanç</i>		<i>Sant Josep de Calassanç</i>	
<i>La Verge dels Àngels</i>		<i>Sant Feliu</i>	
<i>Vista de Sant Pere de Terrassa</i>		<i>Venerable Victori</i>	
<i>Sant Ligori</i>	Barcelona	<i>Santes Juliana i Semproniana</i>	
<i>Sant Antoni de Pàdua</i>		<i>Dos quadres de Venerables</i>	
<i>Al·legoria de la Verge i Venerables</i>		<i>Dos quadres del beat Pompili</i>	
<i>Sant Josep de Calassanç</i>		<i>Venerable Pare Gaspar Dragoneti</i>	
<i>Sant Francesc d'Assís</i>		<i>Venerable Pare Tomàs Victoria</i>	
<i>La Perla</i>			

Obra	Localització original	Obra	Localització original
<i>Dos quadres de la vocació de Sant Josep de Calassanç</i>	Mataró	<i>La Verge Jardinera</i>	Mataró
<i>Somni de Sant Josep de Calassanç</i>		<i>Sant Tomàs d'Aquino</i>	
<i>Aparició de la Verge a Sant Josep de Calassanç</i>		<i>Santa Maria Magdalena</i>	
<i>La Verge de la cadira</i>		<i>Sant Josep de Calassanç</i>	Puigcerdà
<i>Mort de Sant Josep de Calassanç</i>		<i>Arbre Al·legoria</i>	
<i>Dos quadres de la Immaculada Concepció</i>		<i>Santes Juliana i Semproniana</i>	Vilassar
	<i>Sant Pere Màrtir</i>		
		<i>Sant Emili</i>	Olot
		<i>Jesús portant la Creu</i>	Besalú

El maig de 1884, Valentí Vilà realitzà i regalà a l'Associació de Vetlla del Santíssim Sacrament de Mataró dos treballs cal·ligràfics perquè servissin de tauleta per a l'assignació dels torns de vetlla que transcorrien entre els matins del Dijous Sant i del Divendres Sant, moment en què es retirava el Santíssim.

Al col·legi de Santa Anna de Mataró va ser professor de destacades personalitats, com fou el cas del cardenal Josep de Calassanç Vives i Tutó (Sant Andreu de Llavaneres, 15 de febrer de 1854 – Monteporzio, 7 de setembre de 1913). En aquest centre Vilà va exercir fins al setembre de 1892, quan fou destinat com a professor al de Sant Antoni de Barcelona.

Posteriorment, formà part de la primera comunitat que encetà el projecte del col·legi d'interns escolapis de Sarrià, on va morir el 3 de febrer de 1904, a punt de complir els setanta anys.

Gravat dedicat als centres docents de les Escoles Pies de Catalunya, realitzat per un altre dels grans cal·ligràfs escolapis, el pare Josep Gironés i Clapers (Moià, 21 de febrer de 1882 – 8 d'agost de 1963)

Procedència: La Academia Calasancia, número extraordinari, 5 de desembre de 1917